

Nytt kulturhus Gjøvik kommune, innhold og funksjoner

Utredningsrapport

Mars 2020

Innhold

1. Innledning	2
1.1 Sammendrag.....	2
1.2 Bakgrunn for arbeidet.....	3
1.3 Organisering av utredningen.....	4
1.4 Medvirkning	6
2. Dokumentets formål.....	6
2.1 Mål- og strategi	6
3. Utarbeidelse/videreutvikling av romprogram og funksjonsbeskrivelse.....	8
3.1 Bakgrunn for innholdet	8
3.2 Regionalt tilbud	9
3.3 Premisser for funksjoner og innhold	10
3.4 Behov	11
4. Funksjonsprogram / antatt arealbehov	15
4.1 Romskjema	20
5. Drift	22
5.1 Økonomiske rammer for drift av nye kulturarenaer	23
6. Investeringskostnader / finansieringskilder.....	25
7. Alternativanalyse.....	26
7.1 Lokalisering av kulturarenaer	26
7.2 Metodikk og kriterier for valg av lokasjon.....	27
7.3 Krav til løsning.....	27
8. Videre arbeid.....	30

1. Innledning

1.1 Sammendrag

Gjøvik er en kommune med et aktivt kulturliv og en rik historie som allerede har mye aktivitet. Det ligger vel til rette for å utvikle moderne kulturfasiliteter som dekker innbyggernes framtidige behov, forventninger og ønsker. Kulturlivet er i stadig endring og trenger derfor andre arenaer. Det er viktig at dette arbeidet sees i en regional sammenheng og overordnet kulturpolitikk der innholdet i kulturhuset skal bidra til å skape den nye, gode og pulserende møteplassen i regionen.

Denne utredningen synliggjør innhold og funksjoner fra brukerinnspill og behovskartlegging. Basert på tidligere utredninger og vedtak anbefales det at det jobbes videre med å realisere kulturhus på Gjøvik bestående av følgende innhold: bibliotek, øvingsrom/verksteder for bl.a. kulturskolen, kino, tre kultursaler, lokaliteter for Ung i Gjøvik og Frivilligsentralen.

Behovet for fleksible kultursaler for ulike konserter, forestillinger og annen aktivitet bygges er entydige innspill fra brukerne. Samlokalisering av disse funksjonene gir en rasjonell sambruk og felles bruka av støtteareal (vestibyle, servering, lager, toaletter). Ved å se dette i en sammenheng vil det bli lavere prosjektkostnader totalt sett, og det gir flere finansieringsmuligheter for prosjektet. Serveringsfasiliteter og et godt fungerende fellesareal må prioriteres i videre planlegging og prosjektering. Fellesarealet (møteplassen) bør binde funksjonene sammen på en spennende og god måte. De nye fasilitetene får dermed en lav terskel for deltakelse, fin atmosfære med trivelig og god stemning. Får å få til dette bør det være samlokalisering av flere funksjoner.

Hvis Gjøvik kommune skal lykkes med å etablere et kulturhus med høyt besøk hele døgnet, hele uka og hele året bør kinotilbudet være med i et slikt konsept. Kino er også vesentlig for å sikre en god og forutsigbar driftsøkonomi. Samlokalisering og sambruk av forskjellige kulturtilbud og aktiviteter er viktig for å få til gode og arealeffektive løsninger. Samtidig krever sambruk høy og fleksibel kvalitet, lagerplass for de ulike brukerne og bevissthet om at en del spesialrom uten kompromisser er helt nødvendige. Gode fasiliteter for kulturskolen er viktig og bør prioriteres i den videre planleggingen. Samlokalisering av mange ulike funksjoner er helt avgjørende for å skape en attraktiv møteplass i hverdagen i tillegg funksjon som "storstue" for arrangementer. For å kunne ha et tilgjengelig tilbud hele uka og være mindre sårbar driftsmessig, er samarbeid mellom funksjonene avgjørende. Her har Gjøvik et meget godt utgangspunkt for å utvikle dette videre. Sentrale vurderingskriterier for lokalisering må tilfredsstilles for å etablere et kulturhus som er i henhold til prosjektets målsetninger. Dette øker suksesskriteriene og mulighetene for å lykkes bedre i utvikling av et kulturhus som både skal fungere lokalt og være et regionalt kulturtilbud. Utredningen har tatt høyde for lokalisering av Musikk i Innlandet i Gjøvik. Det er også muligheter for utleieareal for Fylkesbiblioteket

Vurdering av flere lokaliseringalternativer gjennomføres i en foreslått alternativanalyse basert på utarbeidet funksjonsprogram, mål og strategier. Det er viktig at sentrumskjernen også har offentlige / ikke-kommersielle møteplasser som kultur- og fritidstilbud. Dette tilbudet bør ha den beste beliggenheten i sentrum av sentrum for stort besøk av alle alders- og brukergrupper. Tidligere utredningen viser at det er flere potensielle lokaliseringalternativer i Gjøvik sentrum. Totaløkonomien for Gjøvik kommune vil variere for de ulike alternativene. I en alternativanalyse kan totaløkonomi berignes over 40 år og bør være et vesentlig evalueringskriterium for de ulike alternativene. Vi anbefaler at Gjøvik kommune i den videre prosessen gjennomfører en alternativanalyse med interessenter som kan danne grunnlaget for samarbeid for å realisere nytt kulturhus i Gjøvik.

1.2 Bakgrunn for arbeidet

Kommunestyrets vedtak legger føringene for arbeidet i denne fasen:

KOM- 70/2019 Vedtak:

1. Gjøvik kommune har som intensjon å bygge et kulturhus basert på en flerbruksmodell med plass til:
 - Kulturskole (erstatte fasiliteter Hunn, Drengestua 2. etg., Brufoss)
 - Bibliotek og litteraturhus
 - Kino med inntil 6 saler
 - Tre scener (felles bruk)
 - Flerbruks konsertsal med minst 500 sitteplasser (i skyveamfi)
 - Musikk i Innlandet (ny fylkeskommunal satsing ønsket lagt til Gjøvik)
 - Ny Frivilligsentral Gjøvik sentrum
 - Ung i Gjøvik
 - Kiosk, spisested (kafé/restaurant)
2. Kommunen gjennomfører ytterligere utredninger og beslutninger i henhold til følgende framdriftsplan:

Innhold	Faser	Tidsplan
Videre arbeid med romprogram, funksjoner, planløsninger og anbefalt drifts- og organisasjonsmodell og driftsøkonomiske beregninger. Endelig oversikt de ulike tomtealternativenes krav til investeringsramme, finansieringsalternativer og mulige samarbeidsmodeller.	Forstudie	dd – høst 2019 Orientering i KOM nov 2019
Valg av lokasjon	Forstudie	vinter 2020 Vedtak i KOM feb 2020
Konkurransegrunnlag arkitektkonkurranse, Arkitektkonkurranse Valg av vinner og hvilken løsning som skal benyttes	Forprosjekt, fase 1	vår/sommer 2020 Vedtak i KOM sommer/høst 2020
Prosjektering og anbudsprosess	Forprosjekt, fase 2	høst 2020/vinter 2021 KOM: Vedtak om å iverksette hovedprosjekt
Byggestart	Byggeprosjekt oppstart	2021-2023

3. *Det bevilges 300 000 kroner fra generelt disposisjonsfond til utredningsbistand i 2019.*
4. *Kommunen skal forsøke å finne samarbeidspartnere i næringslivet (forretninger/leiligheter) i tilknytning til kulturhuset slik at kostnadene for kommunen reduseres.*

1.3 Organisering av utredningen

I denne fasen for realisering av nytt kulturhus i Gjøvik er det blitt prioritert å utrede hvilke arealplanmessige grep som kreves for å klargjøre arealer for framtidige lokaler. Dette gjelder uavhengig av valgt lokaliseringsløsning.

Styringsgruppa mener foreslått gjennomføringsmåte med en alternativanalyse basert på denne utredningen vil gi en prosjektleveranse som oppfyller kommunens målsettinger for prosjektet og som vil avklare hvilken framtidig lokalisering som vil være mest samfunnsmessig lønnsom.

Denne fasen skal bidra til at gjennomføring av hovedprosjektet kan skje med:

- tilstrekkelig kunnskap om Gjøvik kommunes krav og behov til framtidige lokaler, og strategier knyttet til samfunnsutviklingen
- tilstrekkelig kunnskap om hvilke valgmuligheter for framtidig lokalisering finnes
- best mulig totaløkonomi
- god forankring blant de ansatte/brukerne
- redusert usikkerhet med hensyn til framtidige behov

Gjøvik kommune vil i neste omgang til slutt ta stilling til hvilken framtidig lokaliseringsløsning som er mest hensiktsmessig.

Ved oppstarten av denne fasen ble det etablert ei styringsgruppe som består av:

Funksjon	Navn
Kommunalsjef AFT	Marit Lium Dahlborg
Kommunalsjef Samfunn	Per Rognerud
Eiendomssjef	Morten Normann
Anskaffelsessjef	Thore Amundsen
Kultursjef	Anna Thorud Hammer

Det har vært 3 møter i styringsgruppa (18.11.19 / 22.11.19 / / 24.01.19.)

Det har vært ei prosjektgruppe som har bestått av brukerrepresentanter:

Funksjon	Navn
Kultursjef	Anna Thorud Hammer (leder)
Leder Gjøvik Kultursenter	Unni Heimdal
Leder kulturskole	Helge Øye
Leder bibliotek	Hanne Blien
Frivillighetssentral	Solveig Rønningen
Ung i Gjøvik	Björg Mallasvik
Økonomi	Torbjørn Hanseth
Eiendom	Erik Månum

Prosjektgruppa har hatt 3 møter:

07.11.19 / 22.11.19 / 23.01.20

Prosjektgruppa har rapportert til styringsgruppen

WSP Norge AS ved Jomar Ertsgaard har vært kulturfaglig rådgiver og har hatt ansvaret for å legge frem saker for prosjektgruppa i henhold til hva som denne fasen inneholder.

I henhold til vedtak i kommunestyret skal innhold for nytt kulturhus utredes.

Styringsgruppen har som ambisjon å legge til rette for en kostnadseffektiv og rasjonell beslutningsprosess.

Utredningen av nytt kulturhus foreslås basert på statens modell for konseptvalgutredninger (KVU).

Denne modellen har 4 trinn:

1. *Behovsanalyse*
Beskrivelse av tiltaksutløsende behov og behov sett i et samfunnsøkonomisk perspektiv
2. *Mål og strategi*
Tiltakets resultatmål, effektmål, og samfunns mål og strategi for å oppnå disse målene
3. *Krav*
Spesifikasjon av absolutte krav og andre krav som aktuelle løsninger skal innfri
4. *Alternativanalyse.*
Basert på 1-3 definere aktuelle alternativer for løsning. Valg av alternativer skal baseres på evalueringskriterier som ivaretar gitte behov, er i samsvar med gitte mål og strategier og innfrir gitte krav til løsning. Alternativanalysen gjennomføres som en flermålsanalyse.

Trinn 1-3 utredningen danner grunnlag for trinn 4 i den videre i prosessen.

1.4 Medvirkning

Virksomhetene som er planlagt inn i et nytt kulturhus har vært representert i prosjektgruppa, WSP har i tillegg hatt egne møter med de enkelte relevante enhetene for å få innspill til rom- og funksjonsprogram.

22.01.19 ble det arrangert dialogmøte (workshop). De inviterte var et utvalg av brukere av dagens kulturhus og potensielle framtidige brukere. Det var et godt oppmøte med mange gode innspill. Deltakerliste og innspillene fra møte er vedlagt.

Prosjektgruppa har gitt gode faglige innspill til denne utredningen. Det anbefales å prioritere flere involveringsmuligheter senere i prosessen.

Grunnlagsdokumenter

Følgende dokumenter er lagt til grunn i denne utredningen:

- Saksfremlegg kommunestyre sak 70/19 (inkl veldegg/innspill)
- SWOT-analyse, Tomteplassering for nytt kulturhus i Gjøvik
- Telemarkforskning: En høysang for Innlandet
- Foreløpig materiale for ny Kulturstrategi Gjøvik kommune

2. Dokumentets formål

2.1 Mål- og strategi

Utviklingsprosjektets mål utarbeides på grunnlag av Gjøvik kommunes overordnede planer, andre sentrale føringer og kartlagte behov. Målene utgjør et viktig grunnlag for utarbeidelse av strategier, kravspesifikasjoner og alternativanalyse.

Parallelt med denne utredningen utarbeider Gjøvik kommune en kulturstrategi som foreløpig har følgende visjon:

Vi setter spor

Samle, utfordre og skape er verdier i prosessen med å utvikle en kulturstrategi for Gjøvik kommune. Satsing på følgende områder skal være med å underbygge disse verdiene:

- Kulturhus (synergier som gir god folkehelse ved samlokalisering av kommunens virksomheter innen kultur)
- Musikkhovedstad (lokalisering av Musikk i Innlandet)
- Barn og unge (fremtiden til Gjøvik)

Overordnet behov:

- Den sentrale møteplassen for ulike interesse- og aldersgrupper
- Forbedre arbeidsvilkårene for alle entusiastiske kulturarbeidere
- By- og sentrumsutvikling
- Bidra til bedre folkehelse og oppvekstvilkår

Følgende mål skal søkes oppnådd gjennom tiltakene:*Resultatmål:*

- Ferdigstillelse av nytt kulturhus innen gitte økonomiske rammer, gitt tidsramme og med kvalitet i samsvar med gitte krav til løsning

Effektmål: (brukerperspektivet, konsekvensen for brukerne ved at resultatene oppnås)

- Kulturfasiliteter som gir målgruppene et tilbud som er i henhold til de prioriterte kravene til løsning og en kostnadseffektiv drift

Samfunns mål: (eierperspektivet, virkning for samfunnet ved at konsekvensen oppnås:

- Anlegg som understøtter ønsket samfunnsutvikling i kommune og i regionen

Følgende strategi legges til grunn for utvikling og realisering av løsning:

1. Utvikling av en løsning baseres på utført arbeid så langt
2. Videre utvikling baseres på bred involvering av alle sentrale interessenter (stikkord: åpenhet, hensiktsmessig kommunikasjonsstrategi og målrettede kommunikasjonsplaner)
3. Utvikling av en løsning baseres på en totrinns beslutningsprosess:
Trinn I: Valg av hovedstruktur; Det kan være flere varianter. Beslutningen skal baseres på størst mulig samfunnsnytte innen gitte rammebetingelser

Trinn II: Detaljutforming og realisering av løsning i henhold til gitte krav til løsning og strategi i forhold til dialog med provat aktør(er).
4. Strategi for *anskaffelser* som sikrer kostnadseffektiv gjennomføring, med høy sikkerhet for realisering innen gitt kostnadsramme. Samspillmodeller med tidlig involvering av entreprenør/løsningsleverandør bør vurderes for å sikre best mulig tilgang på gjennomføringskompetanse. Konkurranses grunnlaget kvalitetssikres grundig for å sikre entydighet, behovsforankring, forankring i prioriterte krav til løsning og for å hindre kostnadsdrivende endringer i gjennomføringsfasen

Interessenter

Målgruppe for denne kultursatsningen er alle **innbyggerne** i regionen.

Å skape en møteplass og gode fritidsfasiliteter for **barn og ungdom** er viktig for å utvikle gode lokalsamfunn. En aktiv fritid for **pensjonister/seniorene** er viktig i et folkehelseperspektiv.

Gode arenaer for **næringslivet** er vesentlig. I tillegg gir økt aktivitet mye synergier til næringslivet i regionen.

Økt satsing på kulturarrangementer skal bidra til flere **tilreisende** til regionen.

3. Utarbeidelse/videreutvikling av romprogram og funksjonsbeskrivelse.

3.1 Bakgrunn for innholdet

Rom- og funksjonsprogram er utarbeidet med bakgrunn i tidligere prosesser. Dette kapitlet beskrives overordnet faktorer som danner grunnlaget for innholdet i nytt kulturhus i Gjøvik.

Historisk

Kulturbygg bidrar til å bevare, videreføre og fornye samfunnet. Det gjelder både på et lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Gjennom flere generasjoner har ulike bygg dekket forskjellige behov og ønsker. Fra slutten på 1800-tallet og frem til 40-tallet hadde vi i Norge en stortilt utbygging av organisasjonseide bygg som ungdomshus, losjehus, bedehus osv. Disse husene var gjerne knyttet til en «ide» og «klasse» og bestemte aktiviteter. Etter 2. verdenskrig får vi bygg der flere lag og foreninger går sammen og danner andelslag og bygger samfunnshus. Nasjonal politikk i etterkrigstiden med opprettelsen av Riksteatret, Rikskonsertene og Riksgalleriet bidro til massiv utbygging av kultursaler tilpasset deres behov. Fra 90-tallet og frem til dagens kulturbygg er sambruk av areal og samlokalisering av funksjoner det viktigste utviklingstrekket, lokalisering er vesentlig for sentrumsutvikling og tilgjengeligheten for bruk av husene. Teknologisk utvikling og nye formidlingsformer trenger mer fleksible arenaer og aktive arrangører.

Framtidens behov, forventninger og ønsker

Målet med nye kulturarenaer er å utvikle en samfunnsnyttig kulturarena for dagens og fremtidens generasjoner, samt å skape engasjerte og aktive innbyggere. Et nytt og forbedret kulturtilbud vil gjøre kommunen og de offentlige byrommene mer attraktive arenaer for livet i byen, sosialt, kulturelt og funksjonelt (tjenester/ arbeidsplasser/næring/trafikk osv.)

Kulturliv i stadig endring trenger andre arenaer

Endringene i det lokale og regionale kulturlivet har vært vesentlig de siste årene. Viktige stikkord er profesjonalisering, større tilbud og økt mobilitet i befolkningen.

Folk deltar fortsatt i nærmiljøet, men oppsøker oftere det de er spesielt interesserte i, selv om det medfører noe reisetid.

Ny teknologi skaper behov for nye og annerledes kulturbygg (virtuell teknologi, multimedia, sosiale medier osv.)

Noen stikkord for endringer som har skjedd de siste 30 åra:

- Kulturavdelingene i kommunene har fått en sentral rolle med samordning, markedsføring, arrangøransvar, tilskuddsordninger / økonomiske garantier osv. i samarbeid med andre aktører lokalt og regionalt.
- Bibliotek som viktig arena for kunnskap og demokratibygging
- Kommunale kulturskoler med et bredt tilbud
- Videregående skoler og spesiallinjer innen kulturfag med musikk, dans og drama
- Samspill kultur og næring / reiseliv med stort fokus i regionalt utviklingsarbeid.
- Regionale kulturhus profesjonaliserer arrangør- og produsentleddet.
- Mangedobling i antallet kulturdager, festivaler og historiske spill ofte med både amatører og profesjonelle aktører. Stort sett alle bygder har sine egne

kulturdager i tillegg til kulturuken og festivaler på tettstedet.

Publikum har fått helt andre vaner og ”forbrukskrav” på bakgrunn av tilbudet av konserter, teater, show o.s.v. Økning i antallet ansatte og næringsdrivende innen kultur og kunst. Økt mobilitet har gitt en overgang fra et geografisk orientert kultur/ fritidsmiljø (til grend /bydel) til et interesse / venn

- Det frivillige arbeidet har endret seg sterkt de siste 10-20 år.
- Pensjonistene om 10-20 år vil også ha andre interesser enn pensjonistene i dag. Tradisjonelle eldresenter vil være uaktuelle – de vil være med på aktiviteter der det skjer mer og utfordringene er flere. Vi ser at noe av den frivillige kulturinnsatsen har endret seg fra lagsarbeid til kulturprosjekt med behov for kombinasjonen av få dyktige kulturoperatører og dugnadsgjenger i forbindelse med gjennomføring av store arrangementer og festivaler
- Teknologisk utvikling som har påvirket krav og forventninger både hos deltakere, artister og publikum:
- Andre konsert og teaterformer i oppsett, samværsformer og uttrykk: Fra konsertsal til krokonserter /ståkonserter med servering og fra titteskap-teater til arena-teater.

Kilde: Kulturhusplan v/Rune Håndlykken. Hans erfaring tilsier at viktige suksesskriterier for kulturbygg er:

- plasseringen, uteområdet og arkitektur
- tilbudet (innhold)
- planløsning for effektiv og funksjonell drift
- visjon, verdier og mål
- organisering, dyktig og motivert ledelse og medarbeidere
- må ha tilstrekkelig handlingsrom
- samspill mellom administrasjon og frivillig kulturliv
- realistisk økonomisk driftsopplegg
- leienivå/ordninger som gjør at alle får lyst til å prøve
- helhetlig og tydelig kulturpolitisk profil i kommunen

3.2 Regionalt tilbud

Den gode og pulserende møteplassen

Gode møteplasser ute og inne er sentralt i moderne byutvikling

Økt mobilitet i befolkningen og raskere skiftninger i arbeidslivet gjør dette viktigere enn noen gang for å skape et levende og trivelig bymiljø. Mange steder har kafeen i butikkssenteret blitt møteplassen. Vestibylene i kulturhuset er mange steder det viktigste treffstedet ikke bare for spesielt interesserte, men for alle.

Det er viktig å styrke slike «ikke-kommersielle» møteplasser, som formidler andre verdier og kunstneriske opplevelser

Skal en slik møteplass fungere, er beliggenheten helt avgjørende. All erfaring viser at beliggenheten er avgjørende for stort spontant besøk til f. eks. bibliotek, utstillinger og serveringssteder i en ny kulturarena. Et rent arrangementshus som folk drar til bare når de har kjøpt billett, kan nesten ligge hvor som helst, og slike arenaer fungerer ikke som møtested.

En ny kulturarena som god møteplass må også ha en appell som gir alle mennesker lyst til å oppsøke det.

Med allsidige aktiviteter som bibliotek, kino og flerbruksarealer tiltrekker det mennesker i alle aldre.

Sammenlignet med bygging og drift av ulike kulturtilbud spredt omkring sentrum, har det også mange driftsfordeler å samle disse i ett anlegg:

- sambruk av lokaler til kurs, møterom, øvingsrom osv på dagtid og allmenne kulturformål på kveldstid, gir god utnyttning av bygget og redusert samlet

arealbehov

- felles trafikkareal og basisfunksjoner som toalett / garderober, kafé / kantine osv, vil også spare vesentlige areal og byggekostnader
- gjennomarbeidet planløsning med felles resepsjon for hele bygget gir effektiv og fleksibel drift i forhold til hvordan besøkstallet varierer over dagen og gjennom året
- Samtidig bør et kulturhus ha et uteområde av høy kvalitet, både som innfallsport til bygget og som arena for ting som kan skje både inne og ute. Uteområdet må ikke bare være fint, men også være planlagt forog innby til daglig aktivitet

En offentlig møteplass må fungere som inviterende, inspirerende og levende. En felles møteplass mellom alle de ulike brukerne er veldig viktig for å få til både tilfeldige og planlagte møteplasser. Det er i kulturhuset vi ønsker å gå for å finne varme, glede, inspirasjon, gode mennesker og gode opplevelser. Og for å finne ting vi ikke visste at vi trengte!

3.3 Premisser for funksjoner og innhold

Vurderingen i dette dokumentet har god forankring i både nasjonale lover og utredninger:

- **Kulturloven (2007)** definerer kulturvirksomhet som å:
 - skapa, produsera, utøva, formidla og distribuera kunst og andre kulturuttrykk
 - verna om, fremja innsikt i og vidareføra kulturarv
 - delta i kulturaktivitet
 - utvikla kulturfagleg kunnskap og kompetanse
 - Kulturlovens § 1 slår fast: “offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleve eit mangfald av kulturuttrykk. ”
 - Hovedbudskapet i kulturloven er at alle skal kunne delta i de kulturaktivitetene de er interessert i, og alle skal kunne oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Gode arenaer for øving og framføring og visning er en helt avgjørende forutsetning for at mange skal kunne delta i og oppleve ytringskulturen.
- **Ny biblioteklov 2014.** Norge fikk 01.01.14 ny biblioteklov. Den nye formålsparagrafen lyder:
 - ”Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.” Den nye loven gav solid forankring for det som har preget fornyingen av folkebibliotekene de siste 20 årene: Møteplassen for alle, nye medier og biblioteket som arena for kultur, samtale og offentlig debatt. Dette i tillegg til kunnskap og formidling av litteratur som alltid har stått sentralt. Loven setter slik også helt nye krav til utforming av lokaler, innredning og utstyr i bibliotekene.
- **Nasjonale bibliotekstrategier**
 - *Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018*
 - *Rom for demokrati og dannelselse 2020-2023*

- **Kulturskolene i Opplæringsloven** og andre nasjonale føringer:
 - Opplæringsloven §13-6: ”Alle kommuner skal, aleine eller i samarbeid med andre kommuner, ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers.”
 - Eikemoutvalget, 1999, som m.a., sier: ”Det ideologiske grunnlaget for en levende musikk- og kulturskole bygger på prinsippet om at alle mennesker bør gis mulighet til å oppleve og utøve kunst og kultur gjennom egen aktivitet og i møte med andre mennesker.”
 - Stortingsmelding nr.40 (1992-93) ”..vi smaa en alen lange”: Det er en klar målsetting at kulturskoleelevene skal utgjøre minst 30% av alle elevene i grunnskolen i hver kommune.
 - ”Rammeplan for kulturskolen” fra Norsk kulturskoleråd 2016 har gode ambisjoner og innspill til utvikling av kulturskolenes virksomhet og samarbeid både med grunnskolen og lokalt frivillig kulturliv.

Kulturlov, biblioteklov og opplæringslov legger nasjonale føringer for kommunens ansvar på kulturfeltet. Kultur betyr mye for identitet, tilhørighet og samhandling med andre. Gjøvik kommune bør styrke kulturhuset som kommunens hovedarena for ytringskulturen og møteplass for alle.

3.4 Behov

De viktigste avgrensningene og forutsetningene for behovsanalysen er følgende:

1. Alle tiltak må gjennomføres i henhold til lover og forskrifter
2. Kulturhuset skal ligge i Gjøvik sentrum
3. Politiske føringer tas til etterretning
4. Prognoser mht. publikumsgrunnlag og behov for kapasitet legges til grunn

Innspillene til denne utredningen viser at det er et sterkt behov for nye moderne kulturfasiliteter. Behovet for bedre tilrettelegging av aktiviteter og arrangementer. Støttearealer (lager) og fasiliteter for servering trekkes frem av brukerne som mangelfullt i dag. Det er et savn etter fasiliteter der det er mulig å skape bedre produksjoner med god kvalitet på lyd-, lys- og sceneteknikk.

Musikk i Innlandet

Denne utredningen har tatt hensyn/høyde for at Musikk i Innlandet kan lokaliseres i Gjøvik med hensiktsmessige, moderne og funksjonelle fasiliteter. Lokalene rommer både administrative funksjoner som kontor og møterom m.v., Det gis muligheter for å legge til rette for arbeidslokaler for produksjon og fremføring av musikk, der de ulike prosjektene har gode arbeidsvilkår.

Det er en fordel med god samhandling og sambruk der lokalene ligger i et miljø med annen kreativ aktivitet innen kultur, men også innen andre fag. Den lokale kulturelle infrastrukturen vil skape synergier sammen med Musikk i Innlandet gjennom muligheter for samlokalisering med både praktisk og faglig samarbeid.

Følgende fasiliteter er aktuelle for Musikk i Innlandet, og som er hensyntatt i et fremtidig kulturhus i Gjøvik:

- Kontorlokaler og møterom
- Tilgang til spiserom / kantine.

- Arbeidslokaler for prosjekthavere og samarbeidende / innleide produsenter: Kontorlokaler i tilknytning til arbeidslokalene.
- Tilgang til produksjonslokaler.

Musikk i Innlandet har i samarbeid med Gjøvik kommune gode muligheter til å være delaktig i den videre planleggingen og prosjekteringen for å skape gode fasiliteter for institusjonen i samspill med de andre aktørene.

Kino

Kino er det mest benyttede kulturtilbudet i Norge. Kinoene har høy tilgjengelighet, bredt tilbud og oppfattes som en lavterskelaktivitet. Strømming av film ser ikke ut til å påvirke publikums kinovaner, men derimot hvordan man ser film hjemme. Film & Kino sine kinoundersøkelser viser at en årsak til det stabile kinobesøket de siste 30 årene i stor grad er at det å se film på kino handler om mer enn filmen. Det handler om det sosiale elementet – det å gjøre noe hyggelig sammen med andre.

Det er gjort flere forsøk på å måle hvor mye film som blir sett via de nye filmtjenestene på nettet. Det er vanskelig, men det ser ut til at dette først og fremst handler om hvordan vi skaffer oss og ser film hjemme. Strømming kommer i stedet for DVD og film på TV.

Tilgang på film hjemme har vært en konkurrent til kinoen helt siden hjemmevideoen kom på 80-tallet. I Norge var det et høyt forbruk av video i sin tid, og nå ser det ut til at vi er verdenstoppen i strømming.

I følge Film & Kino ser det ikke ut til at strømming påvirker folks kinovaner, i alle fall ikke så mye som man kanskje skulle tro. En årsak til dette er at film på kino er noe annet. Det handler ofte om mer enn bare å se en film. Det sosiale elementet er viktig. Særlig for det yngre kinopublikummet er disse sidene ved kinobesøket viktig. I aldersgruppene fra 15-29 er det å gjøre noe hyggelig med familie og venner en like viktig driver for kinobesøket som det å se en spesiell film.

Norske kinoer opplever en rask fornying. Kinoene konkurrerer på mange fronter, derfor er fasiliteter, støttefunksjoner og totalopplevelsen viktigere enn noen gang for populært kinotilbud.

Noen erfaringer fra etableringer av nye kinofasiliteter:

- topp teknisk tilbud for lyd og bilde gir god respons
- besøksøkning på 100-150% ved nytt tilbud
- digitalisering, automatisering og tilrettelagte bygg rasjonaliserer driften
- kinoer i regionale kulturbygg ser ut til å ha særlig godt besøk, ikke minst pga fellesmarkering og godt serveringstilbud
- kino har en viktig effekt i form av at den trekker ungdom og brede publikumsgrupper til kulturbygget
- kino gir gode muligheter for digital kulturformidling

Alternativ bruk av kinosaler:

- smarttelefon = alternativ bruk
- lokaler for undervisning, kurs og konferanser
- visning av idrettsarrangement
- direktevisninger av konserter og forestillinger
- kunstutstillinger

Bibliotek

Bibliotekene er mye brukt, har stor aktivitet, og har en viktig sosial betydning. Biblioteket må utvikle seg i takt med den teknologiske utviklingen, og samtidig ha et tilbud og fasiliteter for å nå nye generasjoner sine behov og forventninger.

Bibliotekets tre viktigste roller er:

- Kulturformidler og sosialt samlingspunkt
- Læringsarena med formidling av informasjon og kunnskap
- Formidle og bevare lokal historie, kultur og kunnskap

Disse tre hovedfunksjonene bør være retningslinjer for planlegging, utvikling og drift av et nytt bibliotek i Gjøvik.

I et nytt kulturanlegg med samlokalisering av flere funksjoner må biblioteket få en viktig funksjon. Det må ligge sentralt i bygget, ha gode åpningstider og gjøre bygget til et attraktivt sted å besøke - også når det ikke er spesielle kulturarrangementer der.

Vi tenker på biblioteket som kulturhusets pulserende hjerte, det bør gi liv og varme, kunne informere om alt som skjer i bygget, yte service til alle brukere av anlegget. Kort sagt, - være et sterkt bidrag til at anlegget blir et samlingspunkt for kultur.

Brukerne av biblioteket vil sannsynlig skape mest besøk, og det er helt avgjørende at det plasseres i sammenheng med andre kulturtilbud. Det skal være tilgjengelig for alle og være møtestedet på tvers av målgrupper.

Biblioteket med tilleggsfunksjoner innen bla. informasjon og billettsalg må ligge sentralt i bygget og ut mot vestibylen. Dette tilbudet vil være åpent både på dag- og kveldstid og dermed bidra til aktivitet i bygget fra morgen til kveld.

Uavhengig av den teknologiske utviklingen blir stort behov for fysiske møteplasser i framtida.

Bibliotekets rolle kommer bli viktig fremover for å også å dekke behovet for brukere som ønsker skjermfrihet, stillhet, fordypning og langsomhet.

Kultursaler

Behovskartleggingen viser at kulturhuset bør ha tre flerbrukssaler som skal oppfylle ulike behov. Dette gir muligheter for stort mangfold siden salene bør ha ulik utforming, størrelse og egenskaper. Salene sees i sammenheng med eventuelt etablering av Musikk i Innlandet på Gjøvik, samt behovet for oppdaterte fasiliteter for turnerende artister og forestillinger (f.eks. Riksteateret)

Verksteder / øvingsrom / ungdomstilbud / frivillighet

I tillegg til flerbrukssalene er det i romprogrammet beskrevet ytterlige areal til øvingsrom og verksteder for kulturskolen m.fl. Behovskartleggingen viser at kulturskolen har akutt behov for bedre arbeidsvilkår. Ved å se dette i en sammenheng med kultursaler vil det skape gode synergier og samhandling mellom frivilligheten og det profesjonelle kulturlivet.

Det bør være studio- og kontrollrom for opptaksmuligheter for musikk, film, podcast m.m.

Sambruk / samtidig bruk

Samlokalisering og sambruk av forskjellig kulturtilbud og aktivitet er viktig for å få til gode og arealeffektive løsninger. Samtidig krever sambruk høy og fleksibel kvalitet, lagerplass for de ulike brukerne og bevissthet om at en del spesialrom uten kompromisser er helt nødvendige.

I små og mellomstore kommuner er samlokalisering av mange ulike funksjoner helt avgjørende for å skape en attraktiv møteplass i hverdagen i tillegg til funksjonen som ”storstue” for arrangementer. For å kunne ha et tilgjengelig tilbud hele uka og være mindre sårbar driftsmessig, er samarbeid mellom funksjonene avgjørende. Her har Gjøvik et godt utgangspunkt med nytt bibliotek, kino og kultursal for å utvikle dette videre.

Sammenlignet med bygging og drift av enda flere kulturtilbud spredt omkring i sentrum, har det også mange driftsfordeler å samle flere tilbud i en sentral kulturarena:

- Sambruk av lokaler til kurs, konferanser, møterom, øvingsrom osv. på dagtid og allmenne kulturformål/ forstillinger på kveldstid, gir god utnyttning av bygget og redusert samlet arealbehov.
- Fleksibilitet mellom rom for ulike funksjoner gir effektiv arealutnyttning og tilpassing til ulike behov.
- Felles trafikkareal og basisfunksjoner som toalett/ garderober, kafé/kantine osv. vil også
- spare vesentlige areal og byggekostnader.
- Gjennomarbeidet planløsning med en felles skranke/ resepsjon for hele bygget gir effektiv og fleksibel drift i forhold til hvordan besøkstallet varierer over dagen og gjennom året.
- Gir et spennende fagmiljø på tvers mellom de aktiviteter og kunstarter som er representert i bygget. Dette virker gjensidig stimulerende som verktøy i kulturformidling.

Hvorfor egner kino seg for samlokalisering:

- Kino trekker folk som er en verdi for andre aktører, både av kommersiell interesse og annen
- Kinoen kan benytte «billige» arealer som ikke er like salgsbare som andre (eks: kjellerarealer, osv.)
- Kino foregår stort sett på kveld og helg lokalene kan benyttes til andre formål utenom dette
- Sambruk / samdrift

Ute – inne

En kulturarena i sentrum er både et ute- og innendørs areal. Det er viktig med et uteområde med en utforming som hever den totale kvaliteten i sentrum. Møteplassen bør derfor strekke seg ut av «huset». Dette for å ivareta den sosiale funksjonen, men også for å legge til rette for arrangement både ute og inne. I tillegg vil gode uteareal kunne øke antall utearrangement. Nærhet gir gode muligheter til å benytte støtteareal. Utearealet bør være godt opparbeidet, og inspirere til både rekreasjon og aktiviteter. Det estetiske bør vektlegges ved utforming med eksempelvis kunstnerisk utforming.

Identitet

En ny kulturarena bør speile noe av den spennende historien i Gjøvik. Nye kulturarenaer kan styrke regionens identitet gjennom kulturminner, historiske personer, lokale kunstnere og kulturaktører.

Det bør derfor i en videre prosess tilrettelegges for både integrert og løs utsmykking en i satsing på kunst i det offentlige rom og andre formidlingsmåter.

4. Funksjonsprogram / antatt arealbehov

I utviklingsfasen er det viktig å ta utgangspunkt i de lokale behov, sentrale krav og normer og de aller beste faglige løsninger for de ulike funksjonene. I det videre planleggingsarbeidet vil det alltid bli tilpasninger og prioriteringer med hensyn til fysiske muligheter og økonomiske rammer.

Programmet presenterer i dette kapitlet hensiktsmessige og gode grep for samlokalisering og miljøskapning.

Møteplassen

Et moderne kulturhus bør være åpen og inviterende. Det skal være en lav terskel for å ta den i bruk. Bygget skal både ha arealer for drop-in og spontan bruk og være et sted der man kan møtes før og etter arrangementer.

Alle aldersgrupper skal føle seg velkommen inn i et bygg med en vennlig og intim atmosfære.

Kulturhuset skal ha en tydelig hovedinngang.

Vestibyen

Vestibyen er byggets sentrum, rommet som gir adgang til alle de øvrige funksjonene; herfra ledes publikum og brukere videre til flere ulike arealer. Flest mulig saler og aktivitetsrom bør knyttes opp mot vestibyen som møteplass, men den bør også være intim og ikke større enn at den fungerer godt i hverdagssituasjonen.

Det bør være lett å orientere seg når en kommer inn og enkelt å se hvor en skal få informasjon og hjelp, kjøpe billetter ol.

Ved store arrangement skal vestibyen sammen med andre rom, ha stor nok kapasitet til å være vrangleareal for publikum.

I tilknytning til vestibyleområdet, må det være publikumsgarderobe og toalett med kapasitet for de store arrangementene. Garderoben skal kunne være både betjent og ubetjent.

Kafe / serveringssted / kiosk

I direkte tilknytning til eller som del av vestibyen, skal kulturhuset ha en eller flere attraktive serveringstilbud.

Serveringsfasilitetene bør dekke følgende funksjoner:

- kafe / møteplass
- lunsjtilbud
- kinokiosk
- arrangement (pauseservering)
- kurs/konferanse/event
- uteservering

Frivillighetssentral

Frivillighetssentralen vil bli en sentral aktør for innholdet i kulturhuset der de kan bruke arealer i sambruk med andre aktører. I tillegg etableres en base (A, skisse hoveddiagram) for dem. Basen har kjøkken med et møterom til ca 100 personer. Kjøkken, lager, øvrig støtteareal ses i sammenheng med Base B, Ung i Gjøvik (skisse hoveddiagram) De to basene kan brukes fleksibelt, men har egne åpningstider, ulik møblering og egne «uttrykk» Lav terskel for brukerne, lokalene må dermed ha god tilgjengelighet. Kontor for administrasjon.

Ung i Gjøvik

Base B utvikles som en møteplass for målgruppen ungdom. (tidl. Ungdommens Hus) Tydelig plassering med god tilgjengelighet skal sørge for et lavterskel tilbud. Viktig med en fleksibel og god møteplass med ulike aktiviteter, spill m.m. Møteplassen skal ha kjøkkenfasiliteter. Helsestasjon for ungdom sess i sammenheng med møteplassen. Lager og støtteareal i samhandling med base A og kontor for administrasjon.

Biblioteket

Gjøvik folkebibliotek har stor aktivitet og har stor sosial betydning. I et nytt kulturhus vil biblioteket være en viktig funksjon og bidra til å trekke publikum til bygget.

Biblioteket skal fremstå som et moderne bibliotek der aktiviteter og opplevelser erstatter mye av den rollen bøkene tradisjonelt har hatt. Det skal ha roller som:

- Kulturformidler og sosialt samlingspunkt
- Læringsarena med formidling av informasjon og kunnskap
- Formidler og befarer av lokal historie, kultur og kunnskap

Biblioteket skal ligge sentralt i bygget med inngang fra vestibyen og bidra til at kulturhuset blir et attraktivt sted å besøke også når det ikke er spesielle arrangement i bygget. Det skal være et sted for informasjon og service.

Skrankefunksjonen kan gjennom sambruk være et informasjonssted for alle funksjoner i kulturhuset.

Det må være plass for arrangement som for eksempel forfatterkvelder, barnetimer og konserter. Et prinsipp må være at en del hyller og andre møbler må kunne flyttes (på hjul). Biblioteket må være fleksibelt. Det bør ha spennende arealer som kriker og kroker for barn og unge.

I nær tilknytning til biblioteket:

- god utstillingsplass for plakater og informasjon om alt som foregår i anlegget
- kafé og inngang
- garderobe, toaletter, stellerom
- møte -og arrangementsrom med godt teknisk utstyr. AV-utstyr.

Biblioteket deles inn i ulike soner med uttrykk/innhold knyttet til ulik formidling og aktivitet.

Gjøvik bibliotek er i dag samlokalisert med Innlandet fylkesbibliotek (leier lokaler av Gjøvik kommune). De utgjør et kompetansesenter som det er ønskelig også i et nytt kulturhus. Det er satt av 200 m² utleieareal der de kan være en porsensell leietaker.

Kultursaler

Kulturhuset har 3 saler som skal oppfylle ulike behov. Dette gir muligheter for stort mangfold siden salene skal ha ulik utforming, størrelse og egenskaper.

Vrimlearealet i forbindelse med salene skal være nøkternt. For tilstrekkelig kapasitet ved større arrangement må byggets arealer brukes fleksibelt slik at de kan være naturlige tilleggsarealer til vestibyen ved slike anledninger.

For servering ved større arrangementer kan det benyttes flere små, mobile serveringsstasjoner for å oppnå god nok kapasitet.

Det må være god kommunikasjon fra scenen til støtterom og øvingsrom, uavhengig av publikumsarealet.

Sal 1

Salen skal være en fleksibel, moderne multifunksjonssal som skal kunne ta imot Riksteaterets oppsetninger m.fl.

Den skal ikke ha fast scene eller scenetårn, scene bygges opp ved behov. Den skal kunne benyttes til både konserter og teater/operaoppsetninger, ulike arrangementer, større møter og konferanser, etc. Salen skal ha god og direkte tilknytning til vestibylen, med lydsluse ved dørene. Salen skal ha (elektronisk) regulerbar akustikk.

Salen bør ha felles støtteareal med de andre salene og skal ligge på hovedplan. Det skal være meget god og direkte tilgjengelighet til så vel innlastingsområdet som til back-stage arealene, og grei tilknytning til kulturskolens øvingsrom og garderober.

Storsalen skal ha sidescener på hver side, den ene skal ligge i direkte tilknytning til innlastings- området. Det skal være mulig å ta seg mellom sidescenene.

Salen skal skyveamfi og dimensjoneres for 550 personer, den skal ha 1000 ståplasser ved flatt gulv. Salen skal ha skyveamfi, seter på balkong kan vurderes.

Sal 2

Salen utformes som en blackboks/hviteboks tilrettelagt for ulike uttrykksformer; teater, dans osv, og skal kunne benyttes som øvingssal for dans.

Salen skal være øvingssal for korps og må ha lagerrom for instrumenter i umiddelbar nærhet.

Salen skal ha adkomst fra vestibyleområdet og ha god forbindelse til støttearealer.

Salen har samme størrelse som scenen i storsalen, så den kan brukes som prøvesal. Sal 2 må ligge i nærheten av Sal 1 sånn at den også kan fungere som støtteareal ved større arrangement.

Sal 3

Salen skal være en sal egnet for arrangement i regi av biblioteket, «klubbkonserter», elevkonserter, lag/foreninger, foredrag og møter.

Salen skal dimensjoneres for 250 personer. Det vurderes publikumsplataer (amfi). Det er ønskelig med dagslys inn i rommet.

Salene skal ha felles støtteareal og skal ligge på hovedplan. Det skal være god og direkte tilgjengelighet til så vel innlastingsområdet som til back stage arealene, og grei tilknytning til øvingsrom og garderober.

Salen skal ligge i tilknytning til serveringsfasiliteter.

Støtteareal for saler

Salene skal ha felles støtteareal.

Innlasting

Innlastingsområdet skal først og fremst betjene flerbrukssalene. For å lette transporten av utstyr på hjul og traller skal det være direkte og terskelfri tilknytning fra innlastingsrommet til og mellom disse salene gjennom store porter eller dører, samt til lagerrom.

Det må være store porter i fasaden og mellom innlastingsområdet og sidescener, lager ol.

Det meste av turneutstyr kommer med semitrailer, ved porter skal det være kapasitet til oppstilling av to biler samtidig. De må også kunne komme/gå uavhengig av hverandre.

Lager

Innlastingsrommet skal kunne brukes til lager ved enkelte oppsetninger. Det skal være lager for sceneteknikk i tilknytning til dette/storsalen. Bord- og stollager skal ligge nær salene slik at møblene kan brukes begge steder. Det skal være lager for musikkorps i direkte tilknytning til flerbrukssal 2.

Greenroom

Greenroom er oppholdsrom for artister som skal på scenen. Rommet legges i tilknytning til artistgarderober. Arealene skal også kunne brukes som øvingsrom. Green room skal være tilgjengelig fra vestibylen/nøytrale sirkulasjonsarealer.

Garderober

I garderobene skal det være min 4 garderober med mobile sminkebord og dusj og toalett, den ene tilrettelagt for rullestolbrukere. Det skal være 2 solistgarderober, disse skal ha høy lydklasse for å kunne benyttes til oppvarming for artister og til gruppeøvingsrom. Ved store oppsetninger skal andre rom også kunne taes i bruk som garderober.

Verksteder / øvingsrom

Bygningen skal ha en allaktivitetsdel med verksteder og øvingsrom for store og mindre grupper, bandøvingsrom mm for kulturskole, frivillighet, ungdomsarbeid o.l.

Kulturskolen

Det bør være et mål å skape en arena med et variert tilbud for ulike målgrupper, og hvor aktiviteter finner sted hver eneste dag. Noe kan være i regi av Gjøvik kommune, annet i regi av grunnskolene, videregående skole og Kulturskolen, frivilligheten eller private.

Allaktivitetsdelen av bygget bør kunne fungere både som en del av hele bygget, men også kunne være "seg selv"

Gjennom å lokalisere aktivitetene for kulturskolen til en ny allaktivitetsarena vil den få en nødvendig base og bli mer synliggjort. Samtidig gir dette mulighet for å bidra til en mer rasjonell utnyttelse av arealer. For kulturskolen betyr dette muligheter for samarbeid mellom lærere og forskjellige instrumentgrupper i spennende prosjekter innen alle fag. Elever og lærere får mye bedre vilkår for samarbeid.

For å legge til rette for et slikt tett samspill mellom kulturskolen, kulturlivet og barne- og ungdomsarbeidet er ideen om samling i en allaktivitetsdel i en ny kulturarena.

Disse fasilitetene bør være godt tilrettelagt for den teknologiske utviklingen. Det bør være studio- og kontrollrom for opptaksmuligheter for musikk, film, podcast m.m

Viktige areal for kulturskolen som møterom, kontorer, lager etc. er i varetatt under felles- og støttearealer.

Kinosaler

Behovet for saler for kino er estimert til 6 kinosaler. Salene skal primært være for kino, men de skal også kunne benyttes til større møter, kurs, undervisning, formidling, etc. Salene bør ligge med god adkomst fra vestibylen og det er ønskelig med ett kontrollpunkt for billetter. Kinokiosk sees i sammenheng med inngang til salene.

Sal: Antall personer:

1	300
2	150
3	120
4	70
5	50
6	xx (Digital som kan videreutvikles som et alternativ til konvensjonelt amfi)

Støtteareal som maskinrom, sluser og lager er viktig i forbindelse med god logistikk og rasjonell kinodrift.

Administrasjon / kontorer

Kulturhusets administrasjon skal ha kontorer i bygningen. Det kan vurderes om andre grupper som administrasjon, frivillighet, kulturskole, ungdomsarbeid og andre bør ha kontorer i huset.

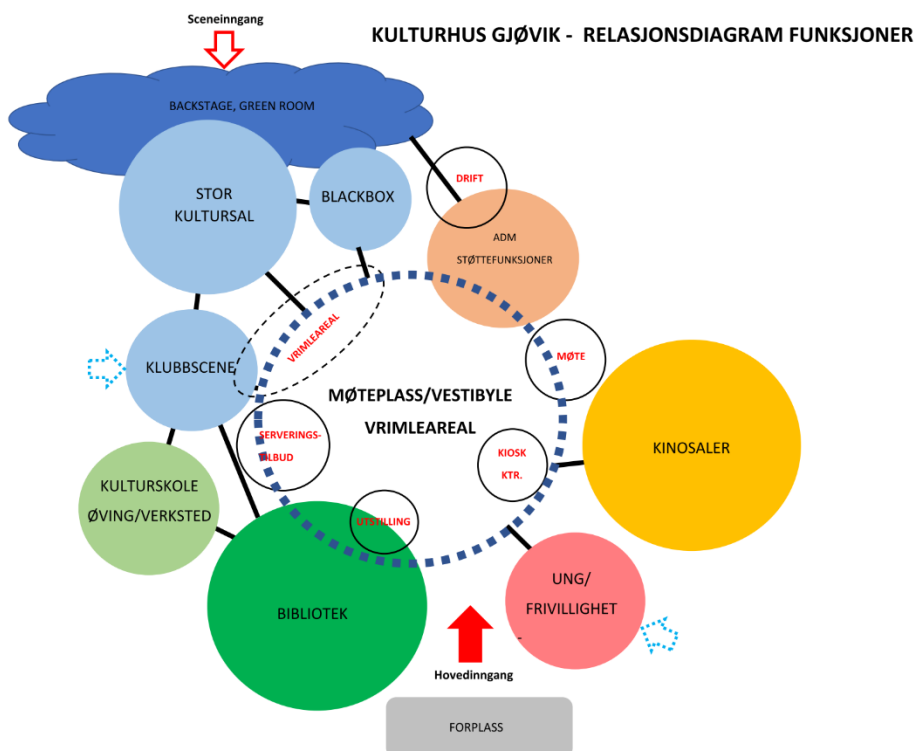
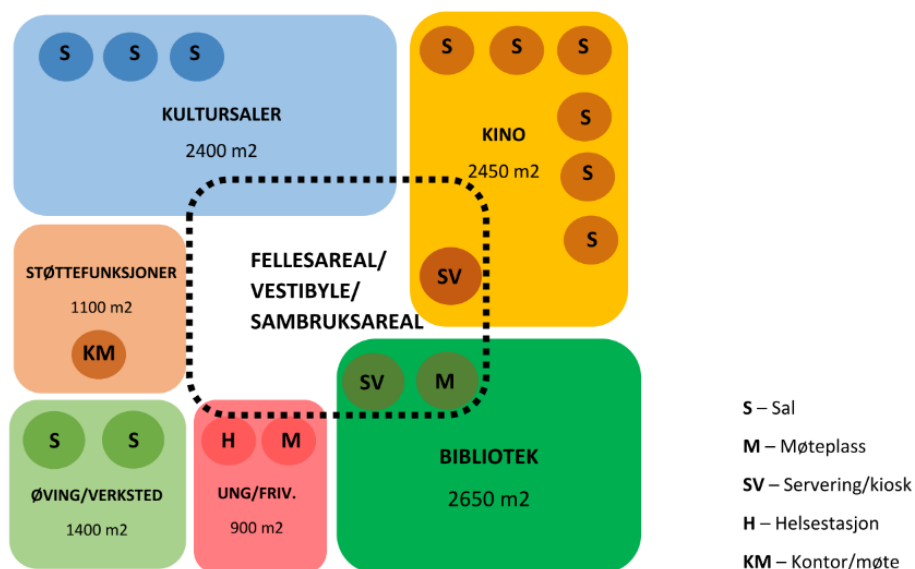
Driftsarealer

Det må avsettes plass for bygningens driftsarealer, både kontor, garderober,

Romprogrammet har hensyntatt lokalisering av Musikk i Innlandet, det gjelder både for saler, produksjonslokaler, øvingsrom, administrasjon og øvrig støtteareal.

GJØVIK KULTURHUS – DIAGRAM HOVEDFUNKSJONER

Tot. areal ca 11 000 m2 BRA

4.1 Romskjema

Øvingsrom / verksteder		1155	
Rom navn	Type rom	NS 8178	m2
Øv 1	Stryk (4 pers)	1	20
Øv 2	Stryk, blås (4 pers)	1	20
Øv 3	Stryk, piano (4 pers)	1	20
Øv 4	Piano (4 pers)	1	20
Øv 5	Stryk (6 pers)	1	30
Øv 6	Blås, sang (6 pers)	1	30
Øv 7	Blås (6 pers)	3	45
Øv 8	Slagverk, messing, sang	4	50
Øv 9	Samspill	2	60
ØV 10	Bandrom	5	25
Øv 11	Bandrom	5	25
Øv 12	Bandrom	5	25
Øv 13	Bandrom	5	25
Øv 14	Samspill/prosjekt	4	50
Øv 15	Samspill/prosjekt	5	60
Sal 1	Samspill/fremføring/kor	6	150
Sal 2	Samspill/fremføring/dans	6	120
Sal 3	Samspill/fremføring	6	70
Kunst 1	Verksted		70
Kunst 2	Verksted inkl keramikk		50
Kunst	Lager/arbeidsrom		70
Studio	Kontrollrom		20
Lager	Instrument, noter, rekvisita		100

Standarden NS 8178, Akustikk i musikklokaler skal legges til grunn for øverom og konsertsaler:

- 1 Øverom for lydsvak musikk: lite ensemblerom
- 2 Øverom for lydsvak musikk: mellomstort ensemblerom
- 3 Øverom for lydsterk musikk: lite ensemblerom
- 4 Øverom for lydsterk musikk: mellomstort ensemblerom
- 5 Øverom for forsterket musikk: lite ensemblerom
- 6 Konsertlokaler

Kino		1440	
Rom navn	Type rom	Plasser	m2
Sal 1	Kino	300	400
Sal 2	Kino	150	200
Sal 3	Kino	120	160
Sal 4	Kino	70	125
Sal 5	Kino	50	90

Sal 6	Digisal	xx	200
	Maskinrom		70
	Sluser		30
	Kiosk/innslipp		120
	Lager		45

Kultursaler	1580
--------------------	-------------

Rom navn	Type rom	Pax	m2
Sal 1	Fleksibel sal med skyveamfi	550	700
Sal 2	Hvite/blackbox (inkl dans)	200	280
Sal 3	"Klubbscene" med servering	250	300
	Støtteareal (sluser)		50
	Lager/innlastning		250

Bibliotek	1610
------------------	-------------

Rom navn	Type rom	m2
Sone A	Møteplass	200
Sone B	Sitteplass/grupper, studieplasser	150
Sone C	Aktivitet	120
Sone D	Aktivitet	100
Sone E	Aktivitet	80
Sone F	Formdling	120
Sone G	Formidling	100
Sone H	Formdling	80
	Kontor	60
	Lager/arbeidsrom	100
	Serveringstilbud inkl vestibyle	500

Ung i Gjøvik / Frivillighetsentralen	560
---	------------

Rom navn	Type rom	m2
Base A	Helsestasjon	70
Base A	Møterom	30
Base A	Møteplass	90
Base B	Møteplass	120
Base B	Møterom	20
Felles	Kjøkken	60
Felles	Lager	50
Felles	Adm	120

Areal	6345
--------------	-------------

Kontorer/møterom	250
Garderober/WC (publikum)	150
Diverse lager/støttefunksjoner	300
Sum nettoareal	7045
Brutto/netto-faktor (tekniske rom, gangarealer)	1,65
Sum brutto areal	11624

I tillegg kommer mulig utleieareal til kulturnæringer, Innlandet fylkesbibliotek m.fl.

5. Drift

Det er avgjørende å finne løsninger som ivaretar behovene til profesjonalitet samtidig som en engasjerer hele kulturlivet med frivillighet og dugnadsarbeid.

Drift av bygg og kulturtilbud har normalt, i tillegg til kapitalkostnader, en netto driftskostnad avhengig av:

- Ambisjonsnivå for kulturformidling og egen kulturproduksjon
- Kino integrert/ ikke integrert
- Teknisk nivå for scene/teknisk utstyr og drift av dette
- Størrelse på lokalsamfunn og regionen som bygget skal betjene
- Organisering og økonomi rutiner i den enkelt kommune

Organisering, intern fakturering av tjenester og leie mellom ren kulturbyggdrift og andre kommunale aktiviteter er svært varierende fra kommune til kommune. Intern leie kan gi driftsinntekter, og netto driftsutgift på budsjettet for nytt kulturbygg kan reduseres betydelig. Dette gjør det nesten umulig å operere med entydige erfaringstall for økonomi i kultur- og allaktivitetsbygg.

Rundt omkring i Norge og Norden finner man mange forskjellige selskapsformer for drift av større regionale kultur- og allaktivitetsbygg:

- Kommunal avdeling under kulturetat
- egen resultatenhed,
- kommunalt foretak (KF)
- aksjeselskap (ofte med ideelt formål)
- stiftelse

Erfaringer fra ulike selskapsformer for drift av regionale kultur- og allaktivitetsbygg konkluderer vanligvis med at personvalg i ledelsen og politiske/økonomiske rammevilkår er mest avgjørende. Når enkelte kulturbygg driftsmessig har gitt avisoverskrifter om store økonomiske problemer ser den vanligste årsaken ut til å være urealistiske økonomiske rammer fra eierkommunens side i driftsplanen som lå til grunn ved etableringen.

Driftsenheten må ha som hovedmål å sikre økonomien i kultursenterets virksomhet gjennom størst mulig utnyttelsesgrad. Kjernevirksomheten vil være utleie, men i tillegg må enn også stå for egne arrangementer og stimulere aktører i kulturlivet til å utvikle prosjekter. Utleiepriser skal tilpasses betalingsevne, marked og MVA kompensasjon. Det er imidlertid et viktig prinsipp at det gjennom leiesatser legges til rette for det lokale frivillige kulturliv.

Kultur er et aktivt virkemiddel i by- og stedsutvikling. Det er en trend at også private utbyggere vektlegger positive synergieffekter som kulturelle møteplasser. Som oftest bidrar det til økt aktivitet og muligheter for kreativt samarbeid. I Norge har det tradisjonelt vært en kommunal oppgave å utvikle og drive kulturhus, men i dag ser man på nye og spennende samarbeidsformer med ulike aktører.

Mange kommuner har lagt ned betydelige ressurser i valg av organisasjonsform. Ulike driftsmodeller vurderes nærmere i den videre prosessen

Driften av kulturbygg er svært ulik de fleste andre kommunale driftsoppgaver:

- besøk og aktivitet varierer sterkt på ulike tider av dagen, fra dag til dag og året gjennom
- drift vil ha frie inntekter fra konserter, utleie, salg av reklame i program osv. som er helt avhengig av tilbud, markedsføring, etterspørsel og salg. Det ligger en risiko på inntektssiden som få andre kommunale områder har
- kulturaktiviteten skjer i hovedsak på kveldstid og i helgene dvs. utenfor "ordinær arbeidstid"
- bygget vil ha avansert teknisk utstyr til lyd, lys, AV- og sceneteknikk, noe som krever spesialkompetanse for å kunne utnyttes på en trygg og god måte

- samspillet med det frivillige kulturlivet setter ekstra krav til ledelse og driftspersonell i form av å være tilgjengelige, samt kunne være koordinator, inspirator og medspiller i utviklingen av kulturlivet
- huset bør også være et viktig aktivitetstilbud på dagtid for barnehager/skoler og en møteplass for eldre, funksjonshemmede og andre med fritid om dagen

5.1 Økonomiske rammer for drift av nye kulturarenaer

FDV-kostnader bygg

Med ordninger for FDV (forvaltning, drift, vedlikehold) er driftspersonalet for bygget lønnet, huset er varmt, ventilert, rent, forsikret, teknisk godt drevet og vedlikeholdt. Uteområdene blir ivarettatt sommer og vinter. Ulik drift omkring i kommunene har gjort det nesten umulig å få helt sikre erfaringstall for disse kostnadene. Det ser ut til å variere mellom 700 til 1000 kroner pr. m² pr. år. For kulturbygg med flere funksjoner og store fellesarealer vil arealfordelingen være avgjørende for kostnadsbildet. Den praktiske driften av bygget vil som regel bli mest effektiv med en samlet organisering av dette ansvaret.

FDV kostnader nye kulturarenaer

Estimat med utgangspunkt i driftskostnader på 1000 kroner pr. m² pr. år. Dette inkluderer også alle driftsrelaterte tjenester som strøm, renhold og vaktmestertjenester. Romprogrammet viser et behov for 11.500 m² som vil gi et årlig estimat på FDV kostnader på kr. 11.500.000,-

Tabellen under viser FDV- og husleiekostnader for dagens aktivitet (Budsjett for 2019).

Bygg	Areal	Dagens bruk	Budsjett 2019*
Trondhjemsvegen 8	650 m2	Ung i Gjøvik	514 843
Furubakken	300 m2	Frivillig-sentralens adm.	384 000
Hunnsvegen 27***	1230m2	Kulturskole	879 125
Brufoss***	659 m2	Kulturskolens rockeverksted	351 102
Bibliotek**	2410m2	Bibliotek	78 000
Gjøvikhallen***	1200m2	Div kulturelle konserter/seminarer/musikkøvelser	2 698 000
Kultursenter***	3000 m2	Kinosaler, scener, kontorer, vrangleareal	1 820 000
	9449m2		6 725 070

*Tallene er basert på uttrekk fra konto 11800, 11810, 11840, 11853, 11855, 11900, 11950, 12300, 12400, 12403, 12600, 13709. Disse kontoene inngår i husleieavtalen i Gjøvik kommune ekskl konto 11900 Husleie som er likevel medtatt og medtar evt ekstern husleie.

**Hoveddelen av FDV/Husleiekostnader for biblioteket er knyttet til driften Rådhuset, og er ikke skilt ut særskilt. Dersom biblioteket flytter vil kommunen fortsatt ha kostnadene for lokalene inntill ny leietaker etableres. Om det er en kommunal leietaker med egne budsjetter for husleie eller om det er privat leietaker avgjør om det blir frie midler til å dekke husleie i nytt kulturhus for biblioteket. Det er derfor av forsiktighetshensyn ikke beregnet en kalkulert husleie for biblioteket.

***For at FDV/Husleie kostnadene skal kunne bli frigjort til nytt Kulturhus må disse byggene avhendiges eller overtas av andre leietakere for ikke å fortsatt belaste kommunal driftsramme.

Driftsutgifter knyttet til kulturformidling

I tillegg til driftskostnadene knyttet til selveste bygget, er det også kostnader forbundet med å fylle anlegget med aktiviteter. Avhengig av endelig innhold vil det være behov for personell for administrasjon, brukerkontakt, salg av lokaler, produksjon av forestillinger, utstillinger, markedsføring, sponsorarbeid, publikumsservice samt drift og rigg av scene, lys og lyd, er viktige oppgaver.

Alle kommuner som satser på et større kulturbygg ser på det som et grunnleggende fellestiltak for lokalsamfunn og region. Leievilkår fastsettes ut fra kulturpolitiske prioriteringer, og blir sterkt subsidiert for å stimulere til maksimal bruk av bygget. Mange har fri leie, eller store rabatter for aktiviteter for ungdom under 18 år, gratis lokaler for voksenopplæring, funksjonshemmede osv...

Alt for ofte har en sett at spørsmål rundt forutsetninger for driftsbudsjettet ikke har vært politisk avklart på forhånd. For Gjøvik kommune vil det være en netto merutgift i forhold til dagens drift som vil være det avgjørende økonomiske spørsmålet. Nye kulturarenaer vil gi større driftsutgifter, ikke minst fordi arealene for offentlige kulturbygg m.m. blir større enn dagens tilbud. Men samtidig vil aktivitetsøkningen føre til vesentlig økte inntekter som vil oppveie dette.

Opplysninger innhentet fra ulike kulturbygg er svært ulike, og er nært knyttet til aktivitetsnivået. Det er ikke realistisk at den vanlige driften av kulturtilbudene gir overskudd til å dekke kapitalkostnadene. Derfor er det viktig med faste forutsigbare leieinntekter som kino, servering, fast aktivitet som også kan bidra til dette.

Det anbefales at dette sees i sammenheng med organisasjonsutviklingen i forbindelse med etablering av nye kulturarenaer i Gjøvik kommune.

Driftsutgifter forbundet med dagens aktivitet (Ung i Gjøvik, Frivillighetssentral, Kulturskolen, Bibliotek, Kultursenter, Kino) er i 2019 budsjettert med kr. 27.551.042,-

Et nytt kulturhus vil bidra til mer egeninntjening (med mest sannsynlig flere arrangementer, bedre besøk og flere faste leietakere), samtidig som mer aktivitet også krever noe mer ressurser.

Økt egeninntjening vil bidra til økt aktivitet, bedre åpningstider/tilgjengelighet og lavterskel for bruk av nytt kulturhus. Det bør derfor være en målsetning at budsjettet knyttet til fremtidig kulturformidling blir tilsvarende som dagens ramme.

6. Investeringskostnader / finansieringskilder

Investeringskostnader for kulturbygg varierer veldig fra prosjekt til prosjekt. Erfaringstall viser et intervall fra 45.000,- til 70.000,- pr m2. Det er avhengig av:

- Arealeffektivitet
- Arkitektur
- Kvalitet
- Funksjoner
- Nivå på tekniske løsninger (lyd, lys, scene etc.)
- Tomtekostander og infrastruktur

Investeringskostnad (11500 m2)	Lav	Middels	Høy
Pr. m2 eks mva	45 000	55 000	65 000
	517 500 000	632 500 000	747 500 000

Viktige faktorer for investeringskostnaden, finansiering og valg av organisasjon er å skape et åpent og godt samarbeid for å oppnå det definerte formålet. Habilitetsreglementet, innkjøpsreglementet ("Forskrift om offentlige anskaffelser") og mva refusjon på utviklingsperioden er også viktige hensyn.

Det må velges en organisasjonsform for prosjektet som gir:

- en god styring og en kostnadseffektiv gjennomføring av et prosjekt av god kvalitet
- effekt av samspill mellom kommunen og private aktører med kompetanse og sterk vilje til å finne de beste løsningene
- full refusjon av / fradrag for mva. for byggeprosjektet. Frivillig forhåndsregistrering etter forskrift nr 117 til mva. loven.
- tilskudd av spillemidler fra fylkeskommunen
- offentlige tilskudd til kulturhuset (i tillegg til spillemidler)
- gunstig finansiering/ lav rente gjennom en organisasjonsform som gjør at fylkesmannen kan akseptere et vedtak om kommunal garanti for låneopptaket

Finansieringskilder

Et nytt regionalt kulturhus gir mange synergier på ulike nivå. Derfor må det utarbeides en finansieringsplan der både lokale, regionale og nasjonale aktører inkluderes. I tillegg til at private aktører inviteres til å være med å realisere prosjektet.

- Offentlige ordninger
 - Refusjon MVA
 - Kommunale midler, låneopptak, salg av tomter, eiendom e.l.
 - Spillemidler
 - Tilskudd til nasjonale funksjoner
 - Tilskudd Innlandet fylkeskommune
 - Synergier/samarbeid videregående skole
 - Kulturrom
 - Norsk Kulturråd
 - KORO
 - ENOVA

- Fritt Ord
- Regionale næringsfond
- Samarbeid private aktører
 - Gaver
 - Aksjoner, (selge stoler e.l.)
 - Stiftelser
 - Ulike nivå for samarbeidsavtaler
 - Offentlig privat samarbeid (OPS)

7. Alternativanalyse

7.1 Lokalisering av kulturarenaer

Det er mange hensyn å ta når en skal plassere kulturarenaer. Et kulturbygg representerer en stor offentlig investering som er styrende for videre utvikling av tettstedmiljøet - i den forstand at det ofte vil gjøre området omkring mer attraktivt. Det vil også være et offentlig møtested "på tvers" som er viktig ut fra mange hensyn. Kulturbyggets innhold er avgjørende for plasseringen. Ønsker man et aktivitetshus med spontan møteplass, eller et arrangement-/konserthus. Beliggenheten er av vesentlig betydning for gode besøkstall hele døgnet fra alle aldersgrupper. Dette setter ulike krav til lokalisering:

- "Møteplassen" med stor grad av spontane besøk må ligge midt i sentrum dersom det skal bli attraktivt
- "Arrangementshuset" som folk bare besøker når de har planlagt det på forhånd, kan ligge hvor som helst innenfor noen kilometer med god kommunikasjon og parkeringsplasser.

Derfor er det nødvendig med en helhetlig og sammensatt tilnærming til utfordringen: Hvor skal det ligge?

Gode møteplasser både ute og inne er sentralt i moderne byutvikling. Økt mobilitet i befolkningen gjør at møteplasser er viktigere enn noen gang for å skape et levende og trivelig bymiljø. Mange steder har vestibyen i kulturhuset blitt det sentrale møtestedet, noe som bidrar til å styrke ikke-kommersielle møteplasser som formidler andre verdier og opplevelser. Skal en slik møteplass fungere er beliggenhet avgjørende. Noen hundre meter i den ene eller andre retningen kan bety mangedobling av spontane besøk.

Et kulturbygg bør være markant og synlig plassert der det viser "verden" hva som foregår, også gjennom sitt arkitektoniske uttrykk. Tilknytning til et innbydende torg/park/uteområde bidrar å forsterke møteplassen, og vil kunne bidra til å styrke identitet, samhold og en positiv utvikling av kommunen.

Kultur skaper og forandrer steder. Det er viktig at offentlig virksomhet er tilstedeværende i sentrum av sentrum. Dette ivaretar allsidige møteplasser. Et sentrum trenger folkeliv døgnet rundt. Det bidrar til et godt og tryggere bymiljø.

Det er like mange måter å organisere kulturarenaer som det finnes bygg. Uansett beliggenhet og type fasiliteter bør moderne kulturarenaer dekke fem hovedområder:

1. Møteplassen: Serveringstilbud, service og informasjon
2. Formidling: Varierte og fleksible lokaler for musikk, teater, film, kunst og litteratur i alle former og blanda uttrykk
3. Faglig miljø: Administrasjon, brukerkontakt, program, produksjon, teknikk etc.
4. Verksteder: Øvingsrom, lager, verksted for musikk, dans, drama, multimedier, håndverk, scenografi m.m.
5. Historisk identitet: Både i forhold til utstilling, utsmykking og arrangement bør dette ha en sentral plass i et nytt bygg.

Man kan få spennende løsninger ved å fordele tilbudene på flere arenaer. Spesielt hvis det er behov for å ta vare på lokal identitet, som for eksempel gamle industribygg etc. Men sambruk og samlokalisering er et godt virkemiddel for å skape en god og sentral møteplass for alle, samt en best mulig utnyttelse av lokalene, personell og utstyr.

Man bør likevel ha mange og varierte kulturformidlingsmuligheter: allaktivitet (verksteder) kultursal, foajé, bibliotek, kino, park m.m. Tilbudet kan være på flere steder eller samlet. Det viktigste er å ha en drift som er mest mulig rasjonell.

7.2 Metodikk og kriterier for valg av lokasjon

Grunnlaget for alternativanalysen er denne utredningens beskrivelse av mål (samfunns mål, effektmål, resultatmål) strategi og behov (innhold og funksjoner)

Alternativanalysen baseres på kvantitativ/kvalitativ evaluering i hht. en nyttefunksjonsbasert evalueringsmetode. Nyttefunksjonen defineres gjennom et sett evalueringskriterier som tilordnes vekt i hht. vurdert viktighet for hvert kriterium.

Aktuelle utviklingsalternativer sammenliknes med en forlengelse av dagens løsning, det såkalte 0-alternativet. Ved sammenlikning med 0-alternativet skal bl.a. følgende egenskaper ved alternativene hensyntas: mål, usikkerhet og finansiering.

Et viktig bidrag til grunnlaget for alternativanalysen er resultater fra dialog med interessentene i prosjektet.

Mål og strategier legges til grunn for alternativanalysen.

7.3 Krav til løsning

Følgende absolutte krav legges til grunn for de ulike alternativene:

1. Fremtidig kulturhus skal realiseres innen kommunens økonomiske bæreevne (investering og drift)
2. Forskriftskrav til offentlig formålsbygg må innfris
3. Innholdet og funksjoner i kulturhuset skal understøtte ønsket samfunnsutvikling
4. Kulturhuset skal sikre lav terskel for bruk, og bli en sentral for innbyggerne i regionen
5. Krav til universell utforming skal innfris
6. Lave klimautslipp

Andre krav /ønsker:

1. Unngå for mye/unødig transport til kulturhuset
2. Tilbud til alle aldersgrupper
3. Serveringsfunksjoner skal være prioritert
4. Legge til rette for tilreisende/turisme, og ikke bare lokalbefolkning
5. God tilgjengelighet (åpningstider)
6. Oppnå synergieffekter ved lokalisering nær andre funksjoner

Evaluering av alternative løsninger

Følgende trinn inngår i evaluering av de ulike alternativene:

1. *Definisjon av aktuelle alternativer.*

Innen samfunnsøkonomisk analyse benyttes normalt et nullalternativ/basisalternativ som referanse, som andre alternativer vurderes opp mot. 0-alternativet er her dagens fasiliteter for kulturformål med nødvendige tiltak for videre drift i et 50-års perspektiv.

2. *Evalueringskriterier og vektning*

Aktuelle alternativer vurderes mot et sett evalueringskriterier. Evalueringskriteriene kan være kvantifiserbare, dvs. at man kan måle eller beregne disse direkte (for eksempel økonomiske kriterier), eller de kan være av mer kvalitativ natur, slik at det må foretas en mer skjønnsmessig vurdering. I forbindelse med større investeringsprosjekter vil det ofte være en blanding av kvantifiserbare kriterier og kriterier som må vurderes mer skjønnsmessig. Ved bruk av kriterier som vurderes skjønnsmessig, er det viktig å gi så presise retningslinjer som mulig for hvordan skjønnnet skal utøves.

Hvert kriterium gis en vekt (%) som uttrykker hvilken relativ betydning kriteriet har i beslutningen. Evalueringskriterier og vekter foreslås av saksbehandlere i dialog med rådgivere og besluttes av beslutningstakerne.

3. *Siling av alternativene*

Aktuelle alternativer vurderes i en silingsprosess ved å foreta en gjennomgang av alternativene for å sjekke at disse er relevante, og eventuelt tilfredsstillende de fastsatte, absolutte krav som f.eks. kostnadsrammer, miljøkrav, krav til lokalisering etc. Dette innledende trinnet i alternativanalysen betraktes som et kvalifikasjonstrinn, som skal sikre at en ikke bruker tid på alternativer som 1) ikke innfrir gitte absolutte krav eller 2) er klart dårligere enn annet alternativ målt mot alle gitte evalueringskriterier.

4. *Evaluering av alternativene*

Alternativene evalueres gjennom vurdering av score per alternativ. Aktører i denne evalueringen er beslutningstakere, supplert med eksperter for å sikre en helhetlig, konsistent evaluering. Score angis på en måleskala som for eksempel måleskala 1-7

5. *Rangering av alternativene*

Rangering av alternativene baseres på score og vektning per evalueringskriterium per alternativ

6. *Robusthetstest*

Etter rangeringen utføres testing av rangeringens robusthet, dvs. hvor sikker er vi på at høyeste rangerte alternativ er det beste. I praksis består denne robusthetstesten ved å se på hvor stor endring som må gjøres i score for at nest beste alternativ skal bli det beste. Dette er en viktig tilleggsinformasjon for beslutningstaker før endelig beslutning fattes. Hvis evalueringen viser at beste og nest beste alternativ er omtrent like gode, gjennomføres en mer detaljert analyse for å skille alternativene.

Hovedalternativer

I alternativanalysen knyttet til lokalisering av kulturarenaer i Gjøvik kommune er det flere alternativer:

1. 0-alternativet. Forlengelse av dagens løsning med kun absolutt nødvendige tiltak for å opprettholde driften på forsvarlig nivå.
2. Forslag til flere tomtevalg i Gjøvik sentrum
3. Delt løsning (funksjonene lokaliseres på flere steder)

Alle løsningsalternativer skal innfri alle absolutte krav til løsning, inkl. kravet til økonomisk bæreevne.

Funksjonsprogrammet

Utarbeidet funksjonsprogram som inneholder en beskrivelse av kulturvirksomhetens fremtidige funksjonelle krav med tilhørende arealbehov, nærhetskrav, krav til bygningsmessig fleksibilitet og romprogram.

Funksjonsprogrammet og løsningsskisser har lagt grunnlag for spesifikasjon av byggrelaterte krav og grove kostnadsestimater. Arealdisponering (arealkategorier og størrelser) og totalt areal (BTA) fremkommer som en vesentlig del av programmet.

Evalueringskriterier (forslag)

Evalueringskriterier som er aktuelle er:

1. Totaløkonomi (kostnader for utredninger, investering (nybygg, tilbygg, rehabilitering, infrastruktur (veianlegg, strøm, VA, tele), tomtekostnader, restverdi for andre bygg og ved analyseperiodens slutt og FDVU). Skattekostnader og MVA avklaringer. Totaløkonomi beregnes ved nåverdi over 40 år.
2. Samfunnsutvikling, dvs. i hvilken grad representerer løsningen en ønsket samfunnsutvikling, gitt politiske føringer, synergier for næringsutvikling. Oppvekstvilkår for barn og ungdom, samt folkehelseperspektivet.
3. Fleksibilitet, dvs. løsningens tilpasningsevne til fremtidig behovsutvikling. Det gjelder for utvidelse av bygningsmassen, interne tilpasninger, og ivareta den teknologisk utviklingen
4. Sambruk/ samdrift. Relasjoner til andre funksjoner i nærheten. Hvordan oppfylles sambruksmatrisen?
5. Miljø/klima, dvs. løsningens miljøavtrykk i et livsløpsperspektiv. Her inngår CO₂-avtrykk ved bygging og drift. Energieffektivitet/-forbruk inngår ikke her (inkluderes i beregningen av totaløkonomi).

Vekting av evalueringskriteriene

Følgende vekting foreslås hvis disse evalueringskriteriene velges: (eksempel fra sammenlignbare prosjekt)

1. Totaløkonomi:	40 %
2. Samfunnsutvikling:	15 %
3. Fleksibilitet:	20 %
4. Sambruk/ samdrift:	10 %
5. Miljø/klima:	15 %

Valgte evalueringskriterier skal være *relevante* og *effektive* i sammenlikningen mellom alternativene. Eksempel på ikke effektive kriterier er løsningskvaliteter som er like i alle alternativene.

Viktig å presisere her at vurderingene knyttet til evalueringskriteriene har som grunnlag at alle absolutte krav til løsning skal innfris. Hvis for eksempel prosjektets miljø-/klimaambisjon ivaretas komplett gjennom gitte absolutte krav, så vil *Miljø/klima* ikke være et relevant eller effektivt evalueringskriterium. Men hvis det i alternative løsninger inngår variable kvaliteter ut over absolutte miljø-/klimakrav (for eksempel omfang transport/logistikk) så er *Miljø/klima* et aktuelt evalueringskriterium.

8. Videre arbeid

Denne utredningen gir innspill på metodisk fremgangsmåte for valg av konsept og lokalisering. Arbeidsmetoden må diskuteres og eventuelt revideres før endelig beslutning. Det er viktig at alle sentrale, meningsberettigede aktører har eierskap til arbeidsmetoden. For å oppnå dette og fullføre evaluering av kulturhuslokalisering og løsninger foreslås følgende:

- Annonse etter mulige lokaliseringsalternativer (interessenter)
- Utsendelse av innspill til aktuelle aktører for kommentarer, faktainnhenting.
- Beslutte arbeidsmetode, hovedalternativer, evalueringskriterier og vekting, innvolvering av interessenter og samarbeidspartnere
- Evaluere alternativer basert på besluttede evalueringskriterier og vekter. Totaløkonomi (investeringer, FDVU, eventuelle inntekter + driftskostnader dagens anlegg, - ref. 0-alternativet) for alternativene og tilhørende score beregnes (estimat), samt score for øvrige kriterier
- Rangering av alternativene, inkl. vurdering/simulering av robusthet i rangering
- Anbefale løsning

Prosessen gjennomføres våren 2020.